

Päähaku, teologian ja uskonnotutkimuksen kandiohjelma

Valintakoe 22.5.2019 klo 9.00–13.00

Kirjoita henkilö- ja yhteystietosi tekstaamalla.

Kirjoita nimesi latinalaisilla kirjaimilla (abcd...), älä esimerkiksi kyrillisillä kirjaimilla (абвгд...).

Jos sinulla ei ole suomalaista henkilötunnusta, kirjoita sen asemesta syntymäaikasi.

Kirjoita henkilötietosi kaikille sivuille.

Sukunimi	
Kaikki etunimet	
Henkilötunnus	
Sähköpostiosoite	
Puhelinnumero	

Tarkista sivunumeroiden avulla, että olet saanut kaikki sivut.

Kirjoita alla olevaan laatikkoon nimikirjoituksesi merkinä siitä, että olet tarkistanut edellä mainitut asiat.

Nimikirjoitus	
---------------	--

Jos haluat, että tehtäviin kirjoittamasi vastaukset arvostellaan, jätä alla oleva laatikko tyhjäksi.

Jos haluat, että tehtäviin kirjoittamiasi vastauksia ei arvostella, kirjoita alla olevaan laatikkoon teksti "*Haluan, että vastauksiani ei arvostella*". Tässä tapauksessa saat vastauksistasi nolla pistettä.

Arvostelusta luopuminen	
-------------------------	--

Lue huolellisesti kaikki ohjeet läpi

- Tarkista, että saamassasi koenipussa on kansilehden ja ohjesivun (sivut 1–2) lisäksi:
  - kysymys- ja vastausosio (sivut 3–8)
  - erillinen aineisto-osio (sivut 9–22)
  - yksi ruutupaperiarkki omia muistiinpanoja varten (konseptipaperi)
- Vastaa tehtäviin ytimekkäästi ja koekirjallisuuden ja/tai aineiston mukaisesti. Ole huolellinen, että vastaat kuhunkin tehtävään oikean aineiston perusteella. Selkeästä esitystavasta, oikeakielisytydestä ja esseen hyvästä rakenteesta voi saada 0,25–0,5 pistettä.
- Kirjoita vastauksesi suomeksi tai ruotsiksi. Muilla kielillä kirjoitettuja vastauksia ei huomioida arvostelussa.
- Kirjoita kukin vastaus sille varattuun viivoitettuun tilaan. Kullekin vastausriville saa kirjoittaa vain yhden rivin tekstiä. Arvostelija ei huomioi merkintöjä, jotka ovat vastaukselle varatun tilan ulkopuolella.
- Kirjoita lyijykynällä ja selvällä käsialalla. Arvostelija tulkitsee tulkinnanvaraiset merkinnät vähiten pisteitä tuottavan vaihtoehdon mukaisesti.
- Voit luonnostella vastauksiasi ruutupaperille. Ruutupaperille tekemiäsi merkintöjä ei huomioida arvostelussa. Olet saanut yhden arkin ruutupaperia. Voit tarvittaessa pyytää lisää ruutupaperia valvojalta.
- Pidä koemateriaalisi niin, että lähelläsi istuvat hakijat eivät pysty katsomaan vastauksiasi ja merkintöjasi.

Pisteyttäminen

Valintakoe pisteytetään asteikolla 0–30. Näet osakohtaiset pisteet tässä:

Osa	Voit saada	Sinut voidaan valita vain, jos saat
1	0–10 pistettä	vähintään 2 pistettä
2	0–10 pistettä	vähintään 2 pistettä
3	0–10 pistettä	vähintään 2 pistettä
yhteensä	0–30 pistettä	vähintään 12 pistettä

Mikäli saamasi pisteet jäävät alle vaaditun vähimmäispistemäärän kokeen jostain osiosta, muita osia ei arvostella.

Kun aiot palauttaa koepaperit

Muista kirjoittaa koepaperinipun kansilehdelle allekirjoituksesi, sekä nimesi kaikille pyydetyille sivuille. Kun lähdet palauttamaan koepapereita, ota mukaasi kaikki tavarat istumapaikaltasi. Palauta kaikki saamasi paperit, myös suttupaperit, vaikket olisikaan tehnyt joitakin tehtäviä tai mitään tehtäviä. Todista henkilöllisyytesi, kun palautat paperit. Kokeen valvoja merkitsee kokeeseen osallistumisen ja koepapereiden palautuksen osallistujalistaan. Tarvittaessa saat kokeen valvojalta erillisen todistuksen valintakokeeseen osallistumisesta.

OSA 3.

Kysymyksiä kokeessa jaetusta artikkelista *Venäläinen antikristus ja vaaralliset noitarummut – uskonto ja rotuviha Suomessa* (Minna Heimola, 2017) (aineisto 2, sivut 11–22).

Älä ylitä viivoitettua vastaustilaa. Vastaustilan ylittänyttä tekstiä ei oteta huomioon arvostelussa.

3.1 Heimolan mukaan suomalainen venäläisvastaisuus ei 1900-luvun alkupuolella ollut ainoastaan poliittisesti motivoitua vaan myös rassistista. Miten väitettä perustellaan artikkelissa? (0–2 p)

3.2 Miten venäläisvastaiset suomalaiset tulkitsivat Matteuksen evankeliumin vihollisrakkauden käskyä (5:43–45) suhteessa venäläisiin? (0–2 p)

3.3 Miten puhtasoppisuuden ajan saamelaisvastaisuutta perusteltiin Raamatulla? (0–3 p)

3.4 Ennakkolukemistoon kuuluneessa André Swanströmin artikkelissa mainitaan Ensio Pihkalan taistelleen Suur-Suomen puolesta. Tarkastele Pihkalan Suur-Suomi-haaveita ja toimintaa SS-joukoissa Heimolan artikkelin valossa. (0–3 p)

Arvosteluperusteet

OSA 1.

Kysymys ennakkolukemiston artikkelista Fasismi ja uskonto suomalaisten SS-pastorien ajattelussa ja toiminnassa (Andre Swanström, 2017). Millaisia huomioita Swanström esittää artikkelissaan Mauno Jokipiin vuonna 1968 ilmestyneestä teoksesta *Panttipataljoona*?

Vastauksen tulee olla esseemuotoinen (10 p). Älä ylitä viivoitettua vastaustilaa. Vastaustilan ylittänyttä tekstiä ei oteta arvostelussa huomioon.

Mallivastaus

Suomalaisia SS pastoreita koskeva määrältään vähäinen tutkimus noudattelee Mauno Jokipiin muotoilemaa kaavaa. Jokipii käytti tutkimuksessaan Kalervo Kurkilan päiväkirjastaan koneella puhtaaksi kirjoitettua versiota, mistä syntyy Swanströmin mukaan merkittävä lähdekriittinen ongelma. Kumpikaan SS-pastoreista ei nouse *Panttipataljoonassa* merkittävään osaan. Teos keskittyy hyvin pitkälle puhtaasti sotahistorialliseen näkökulmaan jättäen ideologisen näkökulman, uskonnosta puhumattakaan, marginaaliseen rooliin.

Käsitellessään eversti Hilmar Wäckerlen surmaamista ja sitä seuranneita SS joukkojen kostotoimia Jokipii ei Swanströmin mukaan ole löytänyt tapahtumille suomalaisia silminnäkijöitä ja perustaa kertomuksensa ”suupuheina liikkuneisiin juttuihin.” Ensio Pihkalan päiväkirjasta Jokipii olisi saanut silminnäkijäkertomuksen teloituksille. Viitaten Antero Holmilan artikkeliin Swanström toteaa, että Jokipii pyrkii antamaan suomalaisista SS miehistä mahdollisimman hyvän kuvan.

Swanström huomioi, että Ensio Pihkalan päiväkirjamerkinnot muuttavat puhtaista kuvaa, minkä Jokipii pyrkii antamaan kenraali Steineristä. Jokipiin haastattelussa Kalervo Kurkiala ei sodan jälkeen muistanut tarkkoja yksityiskohtia siitä, kenen aloitteesta hänet siirrettiin SS joukkoihin. Kuvatessaan SA johtaja Becherin ja Kurkialan tapaamista joulukuussa 1941 Jokipii yrittää verbivalinnoilla muuttaa kuvaa tilanteesta. Jokipii yrittää teoksessaan myös suojella Kalervo Kurkialan mainetta pimittäen tietoja hänen suhteestaan kansallissosialismiin käsitellessään Kurkialan ylennystä. Jokipii jätti Kurkialan pyynnöstä mainitsematta *Panttipataljoonassa* tapaamisensa Himmlerin kanssa Gross Garntenissa. Tämä asettaa Jokipiin motiivit ja tutkijan objektiivisuuden Swanströmin mielestä erittäin kyseenalaiseen valoon. Swanströmin mielestä Jokipii myi tutkijan etiikkaansa SS miesten maineen varjelemiseksi. *Panttipataljoonassa* on kauttaaltaan SS miesten epäpoliittisuutta korostava tendenssi.

Asiatiedon ohella arvostelussa on kiinnitetty huomiota vastauksen rakenteeseen ja kieliasuun.

OSA 2.

Kysymys ennakkolukemiston artikkelin Voiko mies antautua Jumalalle? (Teemu Ratinen, 2016) pohjalta. Kuvaille, miten Ratisen esittelemät kaksi maskuliinisuuden ja jumalasuhteen vuorovaikutuksen muotoa näkyvät oheisissa teksteissä A ja B (aineisto 1, sivut 9–10).

Vastauksen tulee olla esseemuotoinen (10 p). Älä ylitä viivoitettua vastaustilaa. Vastaustilan ylittänyttä tekstiä ei oteta arvostelussa huomioon.

Mallivastaus

Teemu Ratinen tarkastelee artikkelissaan maskuliinisuuden rakentumista kirkossa psykologisoituneen uskonnollisuuden aikakaudella. Ratinen kuvaa 1900-luvulla tapahtunutta psykologisoitumiskehitystä, jossa ankaran Jumalan tilalle tuli terapeutin Jumala. Ratinen esittää kaksi erilaista jumalasuhteen muotoa, jotka rakentavat maskuliinisuutta eri tavoin. Ensimmäinen tukee vallitsevaa hegemonista maskuliinisuutta ja pitää yllä miesvaltaista kulttuurista järjestystä. Hegemonisella maskuliinisuudella tarkoitetaan tietyssä ajassa ja paikassa vallitsevassa asemassa olevaa maskuliinisuuden ihannetta. Tässä jumalasuhteen mallissa nainen on miehen alamainen. Teksti A ylläpitää patriarkaalista järjestystä esittäessään, että miehen on toimittava perheen päänä. Tekstissä A sukupuoli esitetään erilaisiksi ja toisilleen vastakohtaisiksi. Teksti näkee sukupuolten välisen eron luonnolliseksi, toisin kuin sukupuolentutkimuksessa, jossa sukupuolta pidetään kulttuurisesti rakentuneena ilmiönä. Miehen ja Jumalan välinen suhde on homososiaalinen, eli kahden miehen välinen ei-seksuaalinen suhde, jossa nainen toimii välittäjänä. Tällainen suhde näkyy tekstissä A, jossa mies osoittaa kuuliaisuutta Jumalalle rakastamalla vaimoaan. Ensimmäiseen jumalasuhteeseen kytkeytyy ihanne seksuaalisesta puhtaudesta, mikä on ristiriidassa kulttuurin miehiltä edellyttämän seksuaalisen suoriutumisen ihanteen kanssa. Ristiriita saa hahmon kiusauksina, jotka vain tosimities voi selittää. Tällainen näkemys seksuaalisista houkutuksista kiusauksina löytyy tekstistä A. Ensimmäisen jumalasuhteen Jumala on ankaran Hallitsijan hahmoinen. Tällainen kuva Jumalasta näkyy tekstissä B, jossa kirjoittaja tuntee olonsa ahdistuneeksi ja läpeensä syntiseksi.

Toinen Ratisen esittelemä jumalasuhteeseen edellyttää ihmiseltä oman heikkouden tunnustamista ja rakastetuksi antautumista. Jumala on terapeutin hahmo, ”Kosminen terapeutti”. Tällainen jumalasuhteen muoto on potentiaalinen uhka maskuliinisuuden näkökulmasta, koska hegemoniseen maskuliinisuuteen kuuluu erottautuminen tunteista ja feminiinisiksi mielletyistä asioista. Terapeutin jumalasuhteeseen muistuttaa rakastavien välistä suhdetta ja rakentaa outoa, queeriä, miehuutta. Samalla se antaa miehelle mahdollisuuden olla oma itsensä, jos mies kokee kuten tekstin B kirjoittaja, ettei hän pysty täyttämään heteromaskuliinisuuden mittaa. Jumala on armollinen, kuten tekstin B kirjoittaja oivaltaa naisterapeutin kanssa käymiensä keskustelujen jälkeen. Myös tekstissä A pilkahtaa terapeutin Jumala, jonka viesti on lohdullinen: mies on luotu arvokkaaksi. Kuva rakastavasta Jumalasta ei ole sidoksissa kirkkoon. Tekstin B kirjoittaja kokee Jumalan hyväksyvän hänet, vaikka kirkon opetus ei puhuttele häntä. Tällainen Jumala kannustaa kohti sisäistä kasvua ja aidon minuuden löytämistä, minkä seurauksena B-tekstin mies kokee saavansa olla sellainen kuin on.

OSA 3.

Kysymyksiä kokeessa jaetusta artikkelista *Venäläinen antikristus ja vaaralliset noitarummut – uskonto ja rotuviha Suomessa* (Minna Heimola, 2017).

3.1 Heimolan mukaan suomalainen venäläisvastaisuus ei 1900-luvun alkupuolella ollut ainoastaan poliittisesti motivoitua vaan myös rasistista. Miten väitettä perustellaan artikkelissa? (0–2 p)

Mallivastaus

Heimolan mukaan venäläisyys ja poliittinen bolsevismi samastettiin, jolloin ennakkoluulot eivät enää rajautuneet poliittisiin kantoihin. Aidosta rasismista todistaa, että myös poliittisesti porvarillisiin venäläisiin ja venäläis-suomalaisten parien lapsiin kohdistettiin vihaa. Samoin suomalaisten sosialistien ajateltiin saaneen jonkinlaisen ”venäläisyyden tartunnan”. Venäläisiä ei pidetty eurooppalaisina vaan heidät miellettiin jonkinlaisen alemman aasialais-slaavilaisen rodun edustajiksi ja bolsevismia alettiin pitää tämän alemman venäläisen rodun tunnusmerkkinä.

3.2 Miten venäläisvastaiset suomalaiset tulkitsivat Matteuksen evankeliumin vihollisrakkauden käskyä (5:43–45) suhteessa venäläisiin? (0–2 p)

Mallivastaus

Erityisesti Akateemisen Karjala-seuran piirissä vihollisrakkauden käskyn ei katsottu koskevan venäläisiä, koska näitä ei pidetty enää ihmisinä. Epäinhimillistämistä edesauttoivat ajatukset venäläisistä Ilmestyskirjan ja Johanneksen kirjeiden kuvaamina Saatanan ja Antikristuksen joukkoina. Venäläisiä ei aina pidetty ihmisinä vaan petoina. Eräissä tulkinnoissa vihaa myös pidettiin rakkauden välttämättömänä ja luonnollisena käänttöpuolena ja ajateltiin, että rakkaus kotimaahan johtaa sen vihollisten vihaamiseen. Arkkipiispa Kaila kehotti rukoilemaan vihollisotilaiden puolesta. Kailankin oletuksena oli, että vihollinen oli ”hairahtanut” ja parannuksen tarpeessa.

3.3 Miten puhdasoppisuuden ajan saamelaisvastaisuutta perusteltiin Raamatulla? (0–3 p)

Mallivastaus

Puhdasoppisuuden aikana Matteuksen evankeliumin lähetyskäsky motivoi suomalaisia kääntymään saamelaisia kristinuskoon. Saamelaista uskonnonharjoitusta pidettiin näin ”epäjumalanpalveluksena”, josta tuli kääntyä pois. Saamelaisten katsottiin rikkovan Kymmenen käskyn kieltoa palvella muita jumalia sekä Vanhan testamentin noituuden ja ennustamisen kieltoja. Noituutena pidettiin erityisesti rumpujen käyttöä, mihin maallinenkin valta Raamatun nojalla puuttui. Raamatullisia perusteluja saamelaisvastaisuudelle löydettiin myös Uudesta testamentista, varsinkin Ilmestyskirjasta, jonka vastakkainasettelua kristittyjen ja pakanamaailman välillä sovellettiin omaan aikaan.

3.4 Ennakkolukemistoon kuuluneessa André Swanströmin artikkelissa mainitaan Ensio Pihkalan taistelleen Suur-Suomen puolesta. Tarkastele Pihkalan Suur-Suomi-haaveita ja toimintaa SS-joukoissa Heimolan artikkelin valossa. (0–3 p)

Tämän kysymyksen kohdalla on annettu pisteitä erilaisista – perustelluista – tulkinnoista Swanströmin ja Heimolan artikkelien pohjalta.

Mallivastaus

Ensio Pihkalan haave Suur-Suomesta liittyy vahvasti antibolsevismiin ja venäläisvastaisuuteen, jota Heimolan artikkeli kuvaa. Bolsevismin vastustaminen innoitti suomalaisia sotilaspastoreita ja sitä pidettiin Suomea ja Saksaa yhdistävänä ”korkeana päämääränä”. Tilanne muuttui Pihkalan osalta haastavaksi, kun hän alkoi suhtautua kriittisesti saksalaiseen ideologiaan ja toimintaan. Voidaan ajatella, että Pihkala koki ristiriitaa venäläisvastaisuutensa ja kansallissosialismin kritiikkensä välillä. Swanströmin mukaan juuri bolsevismin vastustus kuitenkin motivoi Pihkalaa kestävämpään tilanteeseen, jossa kansallissosialistien joukossa taistelemisen alkoi herättää moraalista ahdistusta.